Kőszeg, 1900. augusztus hó 5-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési pénzek és reclamátiók, valamint a lap szellemi részét illető közlemények
Feigl Gyula
kiadó címére küldendők.

XX. évfolyam. | Felelős szerkesztő és kiadó: FEIGL GYULA. | 31. szám.

Iparkamarák.

Németország, ez a nemzetgazdasági problémák megoldásában elöljáró állam belátta azt, hogy iparos és kereskedő érdekét ngyanazon testület hathatósan, annál kevésbbé őszintén meg nem védheti és a nélkül, hogy akár az egyik, akár a másik érdekelt fél oldaláról valami nagyobb befolyást gyakoroltak volna a kormányra, külön választották az évtizedek óta fenállott kereskedelmi és iparkamarákat és állitottak az iparosok nagy örömére és a kereskedők épen nem nagy megelégedésére külön külön kereskedelmi és külön iparkamarákat: Hát nálunk Magyarországon is régóta tudjuk, hogy azokban a magukat kereskedelmi és iparkamaráknak nevezett testületekben minden jóakarat mellett is a legtöbb esetben a kereskedők érdekei jutnak előtérbe, de azért, hogy az megváltoztassék a meleg óhajtásnál egyébb nem igen történt.

A kérdés azonban ismét felszinre került és az iparosok országos mozgalmat szándékoznak inditani melynek célja legyen a kormányt arra birni, hogy az iparosok érdekeinek hathatosabb megvédésére külön iparkamarákat állitson fel.

Mi őszintén üdvözöljük e mozgalmat, de nagyon félünk tőle, hogy ez az igazán üdvös és a kisiparosok jólétét előmozditó törekvés épen a magyar kisiparosok közönyösségén, indolenciáján fog hajótörést szenvedni. Mert tény az, hogy sok minden máskép lenne a magyar kisiparosok dolgában, ha nem néznék olyan ősi nembánomsággal a századok vivmányait és viharait elvonulni maguk előtt a nélkül, hogy az egyiktől hódítani, a másikat pedig maguktól elháritani igyekeznék.

Hogy e mozgalom nagyon megszivlelni való nem szükséges mondanunk. A nagyipar és kereskedelem a kisiparral egy kalap alá nem vonható, söt határozottan két egymással ki nem békithető ellenfél. A nagyipar bármennyire hangoztassa is, hogy nem a kisipar kiirtására jött létre, hanem csak a civilizació teremtette nagyobb igények kielégitésére; a nagyipar volt és marad a kisipar kipusztitója és ha igy már ezen tényt constatálnunk kell, legalább ne dobják martalékul a nagyiparnak, a midőn azokra bizzák a kisipar védelmét, a kiknek minden érdekükben van, csak a kisipar fennállása nem.

És ez nincs máskép a kereskedelemmel sem. Mert első sorban a nagyiparosok egyszersmind kereskedők is, másodsorban pedig azok a kereskedők, a kik a kisipar termékeit vannak hivatva közvetiteni — tisztelet a becsületnek — sohasem az iparosok, hanem a saját érdeküket fogják szem előtt tartani, hogy a közvetitendő áruhoz a szorongatott iparosoktól minél olcsobban juthassanak és annál jobban adhassanak túl rajta.

Senkit sem akarunk gyanusitani; mert ha igaz az, hogy „minden“ szentnek maga felé hajlik a keze, már a magánéletben, annál igazabb az a megélhetes kérdésében és igy biztos, hogy az iparosok is elsősorban a saját szempontjukból itélnék meg a dolgokat, ha a mostani kamarákban ők volnának tulsulyban. Azért az egyik a másik rovására ne használhassa ki a helyzetet, szükséges, hogy az iparosok, de föleg a kisiparosok, mint a külön kamarák által érintkezhessenek a kormánynyal és biztos, hogy rövid idő alatt teljesen megváltoznék annak ipari politikája és az iparosok helyzete is.

A kisiparosok feladata és tőlük függ, hogy az úgy legyen, csatlakozván teljes erővel e mozgalmához.

Levél a szerkesztőhöz a fővárosból.

A föld minden részén iszouyú fölfordulások vannak. Mintha ezek a világesemények egyenesen csak az „uborka szezon“-ra vártak volna. Mind most köszöntött be a lapszerkesztők nagy megelégedésére. Máskor ez időtájt a lapok panganak az ürességtől, mig most még a „Fris Ujság“ is kétszer jeleuik meg uaponta. Egy

TARCA.

Kuruczok csillaga.

Szeliden mosolygó esti fény aranyozza meg a Beszkidek erdős ormait. Az áldozótélben levő őszelői nap utolsó csókjait hiuti a szazados tölgyek sárgásba játszó koronájára s a felhőkbe ágaskodó tenyószálak örökzöld sudarára. Az ormok sziklás magasán csak az éjjeli nyugodalmára térő bérci sas hatalmas szárnya-rebbenése hallatszik néha, különben mélységes csönd.

A völgyek szakadékos mélye bezzeg hangos. A gavallér itju unghi főispán Bercsényi Miklós gróf látja vendégeiül ott, vadban dús óriási birtokán, Felsőmagyarország urait. Kopók csaholását, hajtók zürzavaros lármáját, jó tersényi fegyverek durrogását veri vissza reggel óta már a visszhangos sziklafal a munkácsi rengetegben.

Amikor aztán a távol falvakban zengő estharang méla szava átcsendül a völgyeken s az erdőre leszáll az őszi est homálya, az üldözött, fáradt vad buvóhelyén bizton térhet nyugalomra, a megsebzett vánszoroghat enyhülést keresni a kutfők csorgóihoz.

— Hallá-hallá-lió! . . . bug át a rengetegen az udvari kapitány, Radics András uram, kürtjelzése s a hajszának vége.

A szolgák szekérre rakják a dus vadászzsákmányt, medvét, ordast, vaddisznót s lassan hazafelé kocognak. Ám az urak egyenként és seregesen a „szépasszony kutja“ köré gyülekeznek, ez a rendes találkozó hely vadászat után. Mind együtt vannak már, csak éppen a házigazda hiányzik még s az ő legkedvesebb vendége: az ifju — még szinte gyermek — Rákóczy Ferencz urfi.

Nem ütközuek meg az urak ezen. Szokása az, jól ösmerik már, Bercsényinek, hogy órákat el-elkalandoz egyedül — Isten tudja hova-merre — a rengetegben. A Ferenc urfi is bizonyosan vele tartott, hisz' vadászat közben is mindig együtt valának. Majd csak előkerülnek valahonnan, elég hosszu az éjszaka; várhatunk. Imigyen okoskodnak az urak és vigan hörpintgetnek a tüzes tokaji átalagokból, borsos tréfákat eregetvén, egyik-másik több bakot, mint vadat lőtt, szerencsétlenebb társuk rovására.

De nem sokáig tart a nagy vigasság. Hazugság az és komédia-játszás, ha ki most itt vigadoz és mosolyog, az igazság pediglen az, amit ehol a jó tokaji diktál az ötödik-hatodik kupa után, hogy — nem boldog a magyar? S itt a rengeteg mélyén, az Uristen szabad ege alatt, talán még ki lehet mondani az igazságot? Ezeknek a mohos vén sziklafalaknak még talán nincs fülök s ezek a százados tisztes szálták, melyek itju korukban táu Árpád hóditó hadainak robogását láták — ezek talán nem fecsegik ki, nem sugják be a honfiszivek titkos dobogását.

A keserüség hurját Bertothy Ferenc pendité meg először, elmondván, hogy Solari generális muskatérosai hogyan garázdálkodtak megint Hegyalján a nyomorult jobbágyságon. A saját szemével látta, amint egy földhöz ragadt szegény embert, mivel a rárótt porciót nem tudta előteremteni, a durva pribékek a mestergerendára kötötték s talpait izzó lánggal égették. A másiknak meg feleségét s szép hajadon leányát vitték el porcióba . . .

De nem csak a jobbágysággal, a nemességgel is ily embertelenül bánnak már széltében — vette át a szót Vay Ádám — lám, magát Becsényit is csak semmiben veszik ezek a gögös jövevények. Es ha fölir is ellenök a kanczelláriához, hát mi a vége? Az, hogy Mattyassovszky uram — mint az imént is tevé — nagy jámborul visszairja „ . . . segiteni az bajokon miuékünk nincs hatalmunkban“. . .

Hát ki segit akkor, ha nem mimagunk? — pattant föl a tüzes ifju Okolicsányi — ezt kérdem én, uagy jó uraim. Lám, az elsanyargatott, szegény pórságnak van annyi virtussa, amennyi nincs nekünk. Az fölemeli a fejét büszkén, dacosan. Ott hagyja tüzhelyét s lesz földönfutó, rengetegek bujdosója. Ha körme közé kerítheti, megszorongatja aztán hóhérja torkát amugy kurucosan. De mi jó uraim, mi csak dünnyögünk, morgunk magunkban s néha — jó bor mellett — ha senki sem hallja el-elkeseredünk és szitkozódunk, ám, ha ránkrivallnak onnan felül, alázatosan hajtjuk nyakunkat az igába, mint az oktalan barom . . . Nem igy van-e, jó urak?

Mély kinos csönd támad e lobogó beszéd nyomán. Mindenki érzi e sulyos szavak keserü igazságát és senki sem talál enyhitő mentséget.

Az ősz Lipóczi Keczer Ádám emel szót végre.

— Lassabban édes öcsém. Szinigazság mind a beszéded, de hát vajjon én vagyok-e a hibás, vagy te, vagy mi itt tizen-tizenöten? Mi kapjuk-e meg ez átkozott idők kerekének tüzes küllőjét, avagy mi fordítsuk-e ki ezt a hitvány világot tengelyéből? Mi kicsiny semmiségek, szürke közkatonák, suly nélkül való numerusok . . . Hol vannak a glóriás hősök ivadékai, hol a Zrinyiek, Bocskaiak, Bethlenek és Rákócziak sarja, aki

Dr. Wosinski István kénes gyógyfürdője Balfon
1 óranyira Szombathelytől (Sopron mellett) . 2 vasuti állomással.

A déli vasut mentén „Kópháza Balf“, a győr-sopron-ebenfurti vonalon pedig „Balf“ elnevezéssel, a mely utóbbi állomás a fürdő közvetlen közelében van. — Gyógyjavalatai: izom es izületi csuz, bénulások, idegbajok, gyomor-, vese- és hólyag-bantalmak s fõleg a női ivarszervek rendellenességei. — A gyógyfürdő erdős hegyektől körülvett, szelektől teljesen védett katlanban fekszik. — Gyógyhatányok: Lithium és szénsavban gazdag savanyuviz, és kiváló ásványvizforrások, kitünő kénes vasas láp, a mely dr. Hankó tanár vegyelemzése szerint vasoxyd mennyiségben 18-szorosa a marienbadinak, azonkivül jóval több humus savat, vasat és gyantát tartalmaz, mint a marienbadi. Legmodernebb berendezésü porczellán, czement és lápfürdőkkel, szénsavas fürdők, hidegvizgyógyintézet, villamos viz, (Dr. Gartner módszere szerint) és villamos fényfürdőkkel. — A lithiumos savanyuviz és kénes vasas láp szétküldése a gyógyfürdő igazgatósága által történik. — A szegényebb néposztály számára egy 100 ágyra berendezett szanatorium létezik, a melyben a betegek télen 1 frt 08 kr., nyáron pedig 98 krért teljes ellátás-, gyógykezelés- s a kénes ásványvizfürdő használatában részesülnek. Ezen sanatorium a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium által 1899. évi 117,214. sz. körrendeletében az ország valamennyi törvényhatóságának, különösen pedig a betegsegélyző pénztárak figyelmébe lett ajánlva. — Gyógyszertár és posta helyben. Télen-nyáron nyitva. — A fürdő orvosa: Dr. Wosinski István. — Prospektusokkal szolgál
az Igazgatóság.

ilyen második kiadást áruló rikkancs gyerek futott ma hozzám egy szuszra elhaladva:

— Friss Ujság második kiadás! Buller angol tábornokot elfogták a búrok!

Az az ó baja, feleltem nagy lelki nyugalommal és nem vettem meg a lapot.

A fővárosban nem beszélnek másról mint kináról és boxerről ez az érdekes thema, még a Küry Klára szerződési esetét is leszoritotta napirendről. Még a városligeti panorámákban is csak boxert és rémes háborúkat ábrázoló képeket látni, melyek egy, nem épen elsőrangu művész fantaziáját dicsérik. Mert annyi bizonyos, hogy Cholnokyn kivül kevés ember látott még közülünk boxert.

Részemről ezeket a boxerokat holmi kenguru féle állatoknak tartanám, bár ő felsége a német császár, rendes hadviselő feleknek tüntette fel őket harcias beszédében.

Vilmos német császárról lévén szó bátor vagyok — bár kissé korán — azt a kérdést felvetni, hogyha ő felsége öreg apját már „Wilhelm der Grosse"-nak tették meg a hálás utódok, minek fogják majd ezt a császárt nevezni, aki csekély magam és nem csekély számú fővárosi lapok szerint, már eddigi uralkodása alatt is többet tett, mint összes dédapái? Azt ajánlanám, hogy nevezzük el: „Wilhelm der Genial"-nak, mert biz megérdemli.

A szinházak mind üresek és elhagyottak és Thalia dicső papjai bolyonganak az utcákon részint czéltalanúl, „mint egy fakó", részint meg nyári menedéket keresnek egyik-másik nyári szinháznál, mint a romániai zsidó számüzöttek Amerikában.

Ezek a szegény emberek — szerintem, ki megjártam már azt a földet, a melyre ők igyekeznek — csöbörből-vödörbe esnek. Bár ott nem üldözik majd őket a vallásuk miatt, de biz ott már annyi a hitsorsosuk, hogy azok is csak nagy nehezen prosperálhatnak valamiképen. Részemről azonban jó utat és sok szerencsét kivánok nekik, de azt nem kivánom, hogy Molnár apát úr ugyanezt kivánja nekik, már csak azért sem, mert nem mindent gondol is úgy az ember, mint mondja.

Egyébiránt hol a boldogság mostanában? Szinte hallom tisztelt olvasóim hangjait, a mint egyetértelmüleg rámondják a kádenciát:

„Barátságos hüvös uszodában." *Sz.*

Mi újság?

— **Személyi hirek.** Lovag *Gerber*, cs. és kir. őrnagy, a katonai alreáliskola új parancsnoka a mult hét elején Kőszegre érkezett, most már állandó tartózkodásra. — *Somogyi* Lajos, m. kir. honvédhadnagy a Budapesten tartott felsőbb tiszti tanfolyam elvégzése után a mult héten Kőszegre érkezett, s innen szeptemberben a hadi iskolába megy. — *Körpáti* Sándor polgári iskolai tanár, lapunk belső dolgozótársa holnap érkezik vissza Sopronból, hol négy hétig volt fegyvergyakorlaton.

— **Adakozás.** *Chernel* Viktor, cs. és kir. kamarás, huszárkapitány anyja elhalálozása alkalmából 200 koronát adományozott a kőszegi szegényeknek s ezen összeget kiosztás végett átadta a polgármesternek.

— **Közgyülés.** Az idei városi költségvetés tudvalevően még nincs jóváhagyva. *Waisbecker* János városi képviselő felebbezése folytán az alispán vissza küldte az előirányzatot pótlás végett s e miatt a jövő héten közgyülést hiv egybe a polgármester.

— **Gyöngyös-szabályozás.** A Gyöngyös-patak szabályozása ügyében röviden közöltük a mult számunkban, hogy a város nem tudott megegyezésre jutni a Bencés-székház képviselőjével a meder szabályozására nézve. A Bencés-székház kertjénél a partnak ugyanis erős kihajlása van, amit a városi részről jónak láttak volna némileg lemetszetni, hogy igy a vizmosás erejét mérsékelnék. A rend erre hajlandó lett volna beleegyezését adni, de csak akkor, ha a város a Schermann-féle rétnél hasonló operációt végezni hajlandó lett volna. Igy közösen nem egyezhetvén meg a szabályozás mikénti keresztülvitelére nézve, határozta el a tanács, hogy saját felelősségére és saját terve szerint viteti keresztül a munkálatokat várme yei és minden más segitség nélkül s csak azután fog egyezkedni.

— **Viharágyuk.** A jövő héten megérkeznek Kőszegre a viharágyuk s azonnal fel is állitják a kolosszusokat a kijelölt pontokon. A városi tanács megbizásából a mult napokban Budapesten jártak *Kőszegi* József rendőrkapitány és *Marton* Károly városi képviselő, kik a Farkas & Faragó céggel megkötötték az ügyletet s előnyös föltételeket szabtak a város javára. A fizetési feltételek szerint a város kötelezve van két év leforgása alatt, négy részletben kifizetni a vételárat s a felállitásra s a kezelés betanitására kiküldött gyári szerelő díját, melyet rendesen a megrendelők fizetnek, itt kivételesen a gyár fizeti. Kieszközölték továbbá a kiküldöttek, hogy ama felszerelési tárgyak díját, melyeket a gyár következetesen csakis utánvétel mellett szállit, hozzácsatolják a részletekben fizetendő főösszeghez. Ilyenformán tehát nemcsak gyorsan, hanem aránylag nagyon kedvező feltételek mellett is sikerült a viharágyuk beszerzése. Érdekesnek tartjuk e helyen fölemliteni, hogy a kiküldöttek Budapesten időzése alatt Szerbiából rendeltek meg sürgönyileg több ágyútelepet, sőt megrendelést kapott a fent nevezett cég Japánból is.

— **Jubileum.** *Korchmáros*, Gáspár kir. járásbiró ötven éves jogászi működését folyó hó végén jubilálja. A járásbiróság tiszti kara ezen alkalomból meglepetésben részesiti hivatali vezetőjét s azon kivül is több oldalról ünnepelni fogják a jubilánst.

— **Röpirat.** A héten élénk feltünést keltett egy német nyelven irt röpirat megjelenése, mely tizenhat oldalon a városi ügykezelést kritizálja s erősen támadja a városi hatóságot. A röpiratot bőven osztogatták a város adófizető polgárainak, kiknek alkalma nyilott ezalkalommal véleményt mondani ilyenformán: „Ha igaza van a röpiratnak, akkor el kell kergetni a magisztrátust; ha nincs igaza, akkor a röpirat szerzőjével kell ilyenformán eljárni." A dolog azonban úgy áll, hogy annak a famózus Flugschrift-nek nagyon sokban igaza van, ami a vádjait illeti, csak éppen egy hibája van: nem mutatja meg egyuttal az orvoslásra vezető módot. Remélhető azonban, hogy idővel ez a hiba is pótolva leszen. A röpirat Johann Waisbecker aláirással jelent meg.

— **Vadászaink gyakorlaton.** A 11. vadász-zászlóalj folyó hó 1-én három heti gyakorlatra Szombathelyre távozott, hol az ottani lovas-laktanyában lesznek elszállásolva. A vadászok augusztus hó 20-ika táján Komárom-vármegyébe mennek manőverekre, honnan szeptember elején jönnek vissza Kőszegre.

— **Acetylén-világitás.** Amig a városi közvilágitás állhatatosan tovább pislog a kőolaj mécsesek mellett, addig a magánosok nyakra-főre vezettetik be a modernebb világitást. A Waisbecker-féle vendéglőben már néhány hónap óta acetylénnel világitják az összes helyiségeket. Ezt a példát újabban követték a Bálház-ban, melynek tulajdonosa *Perkovits* Ferenc szintén az egész épületben acetylén-világitást létesittetett, továbbá a Lenner-kávéház és legújabban a Gampert-kávéház is. Hir szerint a Struc-szállóba ugyancsak bevezetik az acetyléngázt, a mely pedig biztonság tekintetében némileg kifogásolható is volna.

— **Pőttartalékosok bevonulása.** A kőszegi honvéd zászlóaljhoz augusztus hó 6-án 300 és 13-án még kétszáz pőttartalékos fog bevonulni fegyvergyakorlatra. A zászlóalj 17-én Veszprémbe távozik összpontositásra.

— **A bécsi dalárdisták Kőszegen.** A kőszegi „Konkordia" dalegyesület meghivására augusztus hó 20-án valószinüen lerándulnak Kőszegre a bécsi „Kamm- und Fechermacher"-ek, mely alkalommal dalos ünnepélyt rendez a kőszegi Konkordia. A kilátásba helyezett dalosünnep bizonynyal nagy érdeklődést fog kelteni nemcsak Kőszegen, hanem a környéken is.

— **Kerti-ünnepély.** A kőszegi önkéntes tüzoltóegyesület ma délután a sörház-kertben kerti-ünnepélyt rendez. A tüzoltó mulatságok rendesen nagyon jó sikerüek szoktak lenni s remélhetőleg ezen alkalommal is nagy közönség fogja látogatni derék tüzoltóink vigalmát, melyet két zenekar muzsikája fog élvezetessé tenni.

— **Közigazgatási szaktanfolyam Szombathelyen.** A Szombathelyen felállitandó községi közigazgatási szaktanfolyam szervezetének megállapitására a mult héten Szombathelyen időzött *Rajfy* Pál dr. orsz. képviselő, a közigazgatási kurzusok kormánybiztosa s ott a főispánnal-s a többi vezető férfiakkal tanácskozott. A tanfolyamot szeptember elején nyitják meg s a folyamodások legkésőbb szeptember hó 5-ig benyujtandók. Pályázhatnak középiskolai nyolc osztályt végzett oly egyének, kiknek valamely közigazgatási hivatalban eltöltött legalább egy évi gyakorlatuk van. Az előadásra kötelező tantárgyak főcsoportjai a következők: Tételes magyar közjog. Közigazgatási jog általában. Belügyi közigazgatás. Vallás- és közoktatásügyi közigazgatás. Büntetőjog. Telekkönyvi rendtartás. Pénzügyi igazgatás. Közgazdasági igazgatás. Katonai igazgatás. Állami számviteltan. Községi ügyvitel- és irálytan. A tanerők kizárólag gyakorlati férfiakból neveztetnek ki, még pedig állami- és törvényhatósági tisztviselők, főiskolai tanárok, ügyvédek, jelesebb községi jegyzők köréből. Ott, a hol hallgatók kellő számban fognak jelentkezni, internátusok és tápintézetek felállitása is tervbe van véve. Szegénysorsu, szorgalmas hallgatók ösztöndijban és jutalomban is részesülnek.

— **Vigyázatlan szekeres.** Rozner Mihály hámori lakos a napokban felügyelet nélkül hagyta a fogatát a sziget egyik haza előtt s mig ő valahol távol járt, a lovai neki mentek egy utszéli fának s azt tőből kitörték. Szavahihető szigeti lakosok állitása szerint arra felé portyázó rendőrt ők még soha nem láttak. Ezen alkalommal azonban megtörtént az a csoda, hogy nyomban ott termett egy rendőr s a szekér gazdáját bekisérte a rendőrkapitánysághoz, hol is az atyafit kellő kártérités lefizetése után szabadon bocsátották. Ezuttal tehát kifogott a rendőr a publikumon, amennyiben, ha nem is portyáz a szigetben, de alkalmas pillanatban a helyszinen termett.

— **Megszökött egy rab.** A felső-pulyai fogházból megszökött a napokban egy *Wischer* Pál nevü könyvkötő segéd, s Kőszegre jött. Koldulás közben fogták el a rendőrök Visszaszállitották Felső-Pulyára.

— **Nyári vigalom Lékán.** A kies fekvésü szép Lékán, *Korner* János sörházhelyiségében augusztus hó 19-én nyári-ünnepélyt rendez a lékai önkéntes tüzoltó-egyesület. *Korát* Ferenc kőszegi zenekara délután 4 órától kezdve sétazenével szórakoztatja a közönséget, este 8 órakor pedig megkezdik a táncot. Belépődij személyenkint 1 kor.

— **A monzai merénylet.** Szavojai Umbertót, Olaszország királyát agyonlőtte Angelo Bressi olasz munkás. Miért? Mert az egyik király volt és a másik anarhista. Umbertó szive a legjobban szerette Itáliát, ezért lőtte bele golyóját Bressi, ki legjobban gyülölte a királyságot. Mert sohasem látta egymást a két ember, sohasem vétett a király a munkás személyének: a gyilkos boszuja megölte az embert, hogy lehulljon fejéről a korona és törjön össze. Olaszország egységének koronája, melyet Garibaldi nyujtott Viktor Emánuelnek s általános népszavazat emelte a fölszabaditott Itália trónjára. És a kitől e koronát örökölte fia, Umbertó, atyja politikai erényeinek, alkotmányosságának is hü követője volt. Nem zsarnokot sujtott a gyilkos, hanem egy köztiszteletben álló, lelkiismeretes, jóakaró, nemzeti fejedelmet, ki ugy kormányozta népét, a mint ennek szabadon választott parlamentje kivánta és a kit sokszor megünnepelt Róma és az olasz nemzet. Ám az orgyilkosoktól még sem tudott megmenekülni. Cézár óta, kinek összeesküvő orgyilkosok ontották ki a Kapitóliumon vérét, Itália mindétig orgyilkosokat nevelt s ez a fajta sohasem veszett ki pártos politikusai között. Jutott bőven a külföldnek is belőlük; Orsini III. Napoleonra vetette bombáit, Caserio volt Carnot francia elnök gyilkosa, Luccheni angyallelkü királynénkra lentebb tőrét. Bressi Luccheni nyomorult dicsőségére vágyott s megörökiti nevét — az akasztófán. Iszonyodva hallja a világ, hogy Monzában mi történt. Béke és nyugalom uralkodott mindenütt a félszigeten, midőn a merénylő mint villám csapott le a legmagasabban állóra, hogy a királyt megölje és az országot fölgyujtsa. Kieszelték, hogy akkor mérik a csapást a királyságra, midőn a király fia a tengeren hajókázik valahol messze Keleten s egyik unokaöccse az északi sarkot kutatja; mikor a miniszterek szabadságon vannak s a parlament nincs együtt. Fejetlenségbe akarták dönteni Olaszországot, hogy diadalomra juttassák a forradalmat. A bünös nem titkolja ezt a szándékát. Hazajött Amerikából, hogy a királyságot lerontsa. Ime, az olasz szocialisták a királyságot okozzák szegénységükért és szenvedéseikért. Nem először támadják Umbertót gyilkosok. Accerito merény-

---

Thököly porbahullott lobogóját erős kézzel magasra emelje, hogy követhessük a poklokon át?!..

Az urak helyeslően zugtak, az aggastyán keserüen folytatta beszédét.

— Lám itt vagyon az, akibe reménységünket vetettük, akit ugy óhajtva váránk mint Izráel népe a Messiást — itt vagyon a dicsőséges Zrinyi Ilona magzatja: Rákóczi Ferenc urfi. Felénk sem nézett eleddig, most végre megmutatta magát nagy kegyesen. Láttátok őt és látván: nem facsarodott-e össze a szivetek? A nyelve is félig idegen, a ruhája, a szive-lelke meg egészen. S még azt mondja Bercsényi: ez lészen a kurucok csillaga. No gyönyörüséges szép csillag virraszt tölötted — jó éjszakát magyar!

Fölszedelőztek az urak és lehorgasztott fővel, némán haza felé ballagának.

*

Csillagvirágokkal himezett sötétkék sátorát teljes pompájában tölverte eközben a rengeteg felett a mélabáju őszi éjjel. S a „szépasszony kutjá"-tól alig egy jó puskalövésnyire a „sasok szállása" nevü magaslat tisztásán a két elmaradt vadász fürdette lelkét a vadvirágok illatában s a csillagok sugárzásában. Rákóczi Ferenc és Bercsényi Miklós.

Jó ideje beszélgettek már együtt itt a rengeteg biztos magányában, föltárván egymás előtt lelkük legrejtettebb, féltve őrzött titkait. Most elhallgattak egy pillanatra, mélázva bámultak a csillagos magasságba s arcukon, szemükben valami nagy belső lobogás lángja tükröződött.

Az erdők imádkozó csöndjét csak egy-egy jókedvü őszi bogár hosszasan elnyujtott trillázó nótája verte töl s valahonan távolról, az ungi berkekből egy-egy éles füttyszó sikoltott: buidosó kurucok titkos jelbeszéde...

— Oh, mely édes megnyugovása ez az én lelkemnek — szólalt meg Bercsényi — hogy nem csalatkoztam benned, te a Rákócziak s Zrinyiek mélto sarjadéka: Rákóczi Ferencz!

Rákóczi meleg szeretettel szóritotta meg daliás barátja kezét s mélyen a szemébe nézett. Mint két villámokkal terhes felhőé, olyan volt e két férfias tekintet találkozása.

— Köszönöm Bercsényi, köszönöm a lelkem mélyéből, hogy — te az egyetlen — a német köntös alatt is meghallád keblemben az igaz magyar hazafi szív dobogását. Jól tudom, hisz lépten-nyomon keserüen tapasztalom, hogy honfitársaim gyanuval, gunynyal, sőt megvetéssel tekintene reám. Nagy tettekre vártak s ugy vélik, csalódtak bennem. Hazámat megtagadónak, jezsuitának, németnek s minden rossznak kiáltottak ki az urak, azért, hogy idegen ruhában járok, idegen nyelven beszélek... De Isten és őseim véres árnyai a tanum: nincs igazságuk! Hát tehettem-e vajjon másképen, mikor minden szavamra, minden mozdulásomra gyilkos ármány leselkedik? Hiszen, amit tettem, mind azért tettem, hogy — ha mit ér — megtartsam életemet, nevemet az édes hazának. A gyanakodó uraknak mondom, nincs igazuk. A te lelked sejtése igaz Bercsényi s azoké a szegény földöntutó bujdosó kurucoké ott a puszták mocsaraiban s az erdők rengetegeiben... a tietek, akiknek hite, bizodalma rendületlen vala a Rákócziak s Zrinyi Ilona fiában!

Bercsényi kitörő örömmel szorítá dobogó szivére a tüzbeszédü itju daliát s áhitattal rebegte:

— Uristen, hála néked, hogy amit lelkem óhajtóan sejte: felhozád végre csakugyan a kuruczok csillagát...

És hazafelé indulának csöndben ők is. Mélázó tekintetük a csillagos mennyégen tündöklő fényben szikrázó „Hadak utjá"-n révedezett s lelkük előtt véres csaták képe rajzott... Táragató hatsant s robogó dandárok szálltak szent küzdelembe fennen lobogtatva Rákóczi zászlaját „a hazáért és szabadságért!"

Lamperth Géza.

lete Nápolyban meghiusult, Bressié Monzában sikerült. A rendőrség mindig nyomában volt az összeesküvőknek s többször meghiusitotta szándékait. Éberségét végre mégis csak kijátszották. Kőszegre héttőn délelőtt jött az első hir az olasz király meggyilkolásáról. A főispáni hivatalból érkezett a városházára egy telefonjelentés, mely röviden tudatta a merénylet hirét. A közönség kételkedve fogadta a hirt s csak a később érkezett fővárosi lapok hirei erősitették meg a szomorú tényt.

— **Gyalogló-verseny Budapesttől Párisig.** A közoktatásügyi kormány 600 korona díjat tüzött ki annak a középiskolai tanulónak, a ki Budapestről gyalog legelsőnek érkezik Párisba a kiállitásra. A versenyre 6 tanuló jelentkezett, a kiket, két csoportra osztva, utnak bocsátottak, az egyiket Bécs, s másikat Fiume felé. A fiumei csoport három tagja szombaton este Nagy-Kanizsára érkezett. Másnap reggel már folytatták is utjokat. Utirányuk: Fiume—Milano—Dijon—Páris s az egészet 40 nap alatt szándékoznak megtenni. Budapestről 5 napig mentek Kanizsára, van még 35 napjuk a hátralevő nagy ut megtételére. Fejenként minden napra 1 korona költséget kapnak és ebből kell élniök egész Párisig, a hol jelentkezniök [illegible] a magyar kiállitási bizottságnál.

— **Katonák kártevése.** Ismeretes, mert állandó a gazdák panasza, hogy a katonák gyakorlat közben nincsenek tekintettel a megmüvelt földekre, sok kárt tesznek bennök s a megkárositott gazdák nem kapnak megfelelő kártéritést. E bajok orvoslására a földmivelésügyi miniszter rendeletet küldött a főváros tanácsához. A rendeletet, melynek elvi kijelentései a vidéki hatóságoknak és gazdáknak is megfelelő tájékozást adnak, lényegesebb részeiben ezeket mondja:

A rendelet mindenekelőtt a honvédelmi miniszterrel egyetértően azt jelenti ki, hogy szigorú megkülönböztetést kell tenni egyrészt a katonai csapatok által gyakorlat közben okozott mezei (erdei) károk, másrészt az egyes katonai személyek által gyakorlaton kivül okozott mezei (erdei) károk között. A katonai igazgatás, ha a törvény szerint átengedett terek elégtelenek, más szükséges földterületeket is akadálytalanul használhat, — bár eme mivelés alatt levő földek lehető kiméléséve. A gyakorló katonai csapatokat azonban gyakorlataik szabad végzésében sem a földbirtokos, sem a mező- vagy erdőőr nem korlátozhatja. A gyakorlatok idejéről Budapest székes-főváros területén a kerületi előljáróságok lehetően előlegesen rövid uton (telefon, küldött utján) értesitendők, ezek aztán az érdekelt földbirtokosokat kötelesek erről tájékoztatni azzal az utasitással, hogy a gyakorlat tartama alatt őrterületükön tartózkodjanak. Az ilyenkor okozott valóságos kárt és haszonveszteséget a katonai igazgatás lehetően a helyszinén tartozik megtériteni, ezért köteles a mező- vagy erdőőr azt lelkiismeretesen megbecsülni, a becslés eredményét a gyakorló csapat parancsnokával és a netán jelenlevő károsulttal azonnal közölni. Ha a gyakorlat szinhelyén sem a mező- vagy erdőőr, sem a földbirtokos nincs jelen, a gyakorlat közben netán okozott kárról az illető csapatparancsnok értesiti a kerületi előljáróságot. Ha a mező- vagy erdőőr becslésében mind a katonai csapatparancsnok, mind a károsult megnyugodtak: a megbecsült, illetőleg egyezségileg megállapitott kár éritést a csapatparancsnok a helyszinen a károsultnak kifizeti, a távollevő károsultat illető összeget pedig kézbesités végett a kerületi előljárósághoz szolgáltatja be. Tényleges szolgálatban álló egyes katonai személyek által gyakorlaton kivül mezei, illetőleg erdei károkért a tettesek személyesen felelősek. A mezei (erdei) lopáson vagy a mezei, erdei vagyonrongáláson tetten ért egyes katonai személyekkel szemben a mező- vagy erdőőröket ugyanama jogok illeti meg, mint bármely más polgári emberrel szemben. Ilyenkor aztán a mezőőr a károkozás módját és nagyságát legkésőbb huszonnégy óra alatt köteles a kerületi előljáróságnál bejelenteni, mely aztán a körülményekhez képest, vagy maga jár el, vagy átteszi az iratokat az illetékes katonai parancsnoksághoz.

— **Széna-szállitás.** A vasmegyei gazdasági egyesület közbenjárása folytán a cs. és kir. 5-ik hadtest élelmezési bizottsága a szombathelyi állomás részére igényelt széna szállitásával 1900. szept. hó 1-től 1901. aug. hó 1-éig terjedő időre a Szombathelyi Mezőgazdasági Takarék- és Hitelbank Részvénytársaságot bizta meg, ennélfogva felhivjuk mindazon gazdatársakat, kiknek eladó szénájuk van, hogy azt nevezett részvénytársaság utján értékesitsék. A hitelbank a nyert megbizás alapján első sorban közvetlenül termelőktől bármely mennyiségü és megfelelő minőségü szénát átvesz. Szombathely, 1900. augusztus hó. Rőszler Károly, igazgató-titkár. Ernuszt Kelemen, elnök.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok keriltek telekkönyvi átirás alá: Fuchs Antalné után a (7398—7400) hsz. Deutsch Lajos és neje javára 1010 kor. vételárban. Néhai Czügödi István után a (4076—4077), (4073—4074), 4075, (4896—4898), 5052, 5188, 4271. és (4462—4463) (3986—3987) hsz. Czügödi János és Czügödi Mihály javára. Saufnauer József és neje után a 4626. hsz. 400 kor. vételárban Blázovits Ferenc és neje javára. Randweg János után a 3451, 3593, (3872—3873), (3963—3965), 3319, 3318, 3470, (3961—3962) 3594, (4376—4377) 3469, (3938—3939) és (1112—1113) hsz. 16 sz. félház ¾ része Randweg Alajos, János és Antal javára.

Különfélék.

* **Egy királynő háztartása.** Kevés embernek van fogalma arról, hogy mi minden kell egy perfekt királyi háztartáshoz. Viktoria angol királynő háztartása példának okáért egyike a legkülönösebbeknek. Az ő udvartartásában jelentékeny szerepet játszik hat trombitás, akiknek mindegyike évi 100 font sterling (kb. 2400 korona) fizetést huz. Ez nem olyan állandó természetü állás s a katonák, akiket erre a kitüntetésre méltatnak, csak nagy nehezen vivhatják ki maguknak ezt a helyet. Nem megvetendő állása van az udvari miniatürfestőnek, akinek az a kötelessége, hogy az összes beérkezett könyveket inicialékkal, diszbetükkel s illusztrációkkal ellássa. Évi 410 font fizetése van. (kb. 9840 korona.) Ugyanannyit kap az udvari órás, akinek az a kötelessége, hogy az összes „udvari“ órákat felhüzza s rendben tartsa. Az udvari történetiró 500 font sterling (12000 korona fizetést kap. Van külön orgonamester is, aki az udvari hangversenyeket rendezi. Most hires ember tölti be ezt a széket: Sir Walter Karrat. Az ismert regényiró Richard R. Holmes szintén udvari hivatalnok. Könyvtáros, még pedig ötszáz font fizetéssel. A felolvasónak a szolgálatait évi 320 fonttal honorálják. A hattyu őrzőét évi 60 fonttal. A bárkamester, aki a királyi ház csolnakjait tartja rendben, ugyancsak 60 fontot kap. Bauer és Norrele kisasszonyok, a felolvasónők évi 300 font fizetést kapnak. Nekik sok dolguk van, mert a királynő az összes angol, francia és német újságok iránt érdeklődik. A tőszakácsnak is elég jó fizetése van. Csekélyke 300 font. Az ő rendelkezésére áll a konyha legények és leányok serege. A konyha financiális ügyeit a konyha felügyelő és a fizetőmester intézik. A pincemester ügyel a királynő italjaira. Legtöbb dolguk az udvari orvosoknak van, a mi magától értetődik, hogy körülbelül ezer udvari alkalmazott egészségét tartják evidenciában. Jó dolguk van a lovászoknak, kocsisoknak, szobalányoknak. A főkocsis szintén nagy hivatalt tölt be, mindennap viszi a királynőt sétálni. A legkülönösebb hivatalnok Hafiz Abdul Karini, aki a királynőnak magántitkára. Amióta a hü skót, John meghalt, a királynő személyére ő, és a két indiai harcos, Gholam Mustafa és Sheik Chiddi vigyáznak, akik szintén Mohamed követői közé tartoznak. Nekik meg van engedve, hogy a saját vallásuk szerint üdvözüljenek, ami nagy szó egy olyan vallásos királynő oldalán, amilyen Viktória.

* **Ügyvédek ideálja.** Milánóban tavaly halt el Antona-Traversi, volt olasz képviselő s ügyvéd, a ki valóságos olasz kiadása az Arany János fülemile-pörében sz replő pörpatvarkodó feleknek. Jelentékeny vagyonának jórészét ügyvédek és pörköltségek emésztették föl. Érdekes pörei közül néhányat bemutatunk. Milánó közelében fejedelmi berendezésü villája volt egy kis városka mellett, összetüzött a városka elüljáróságával s bepörölte egy öt méter hosszú s három centiméter széles területért. A pört szerencsésen megnyerte s az ilyen diadal nyilván olyan ritka volt Traversi itéletében, hogy villája falába nagy márványtáblát helyezett el s ünnepieses leleplezte. Ez örökitette meg a nagy győzelmet. Az olasz kormánynak nagy haragosa volt, mert képviselői működéséért még kitüntetésben sem részesitette. Két hasonnevü fiának, a kik különben neves irók, gazdag ember létére beszüntette havi apanázsát, mert a kormány által hirdetett pályázaton nyertek irodalmi dijakat. Az öreg a milánói Szkála-szinházban páholyt bérelt, egyszer nem jelent meg az előadáson, az üres páholyt tehát fia használta. Apja bepörölte magánlaksértésért. Egy alkalommal beül egy milánói elegáns vendéglőbe, végig nézi az étlapot s megrendel egy ételt. A vendéglős udvarias hajlongások közt tudatja Traversivel, hogy az étel elfogyott. Ezért a haragos ex-képviselő a vendéglőst kérlelhetetlenül bepörölte. S mind e furcsa pöreit nem a gazdag ember passziójával vagy szeszélyével inditotta meg, a ki gyönyörködni akar ügyvédek civakodásában. El sem ment e tárgyalásokra, sőt irgalmatlanul megtölebbezte pöreit az utolsó fórumig.

* **Jelképes állatok.** A régi rómaiaknál szokás volt, hogy az apagyilkost egy eleven majommal, egy ebbel, egy kakassal és egy kigyóval együtt zsákba varrták és vizbe fullasztották. A majom azt jelentette, hogy az elvetemült gyilkos csak formája az embernek, de még az ember-nevet sem erdemli meg; az eb az apagyilkos kutyatermészetét jelentette, mert ő is, mint az eb, még a saját szülőjét is megmarja; a kakas azért volt a gyilkos mellett, mert a kakas, elvakult féltékenységétől üzetve, meg a saját apját is megvagdalja; a kigyó, mint az emberek legnagyobb ellensége került a diszes társaságba. Vizbe azért ettetett, mert az apagyilkos még ara is méltatlan, hogy testét a föld keblébe vegye. Az állatoknak jelképül való alkalmazása az illető állat természeti tulajdonságában találja magyarázatát. Innét van, hogy a kaldeai birodalom oroszlánhoz és a sashoz, a perzsiai medvéhez, a görögöké kecskebakhoz, a római sokféle fene-bestiához hasonlittatott. Ezért nevezi a szentirás szavai szerint Jákob pátriárka Judát gyermekded oroszlánnak; Isachárt pedig erős szamárnak; ezért kiván Dávid próféta galambszárnyakat magának s ezért hasonlitja a szent könyv Krisztus urunkat bárányhoz; a sátánt és eretnekeket pedig farkasokhoz. Régi iratokon, üvegfestéseken, középkori himzéseken, varrottasokon sokszor látunk jelképes állatokat, amelyek az erényeket és a bünöket különféle állatokon nyargaltatják: a kevélységet lovon, a fukarságot farkason, a szerelmet kakastollas sisaku medvén, a haragot vaddisznón, a falánkságot rókán, az állhatatlanságot szamáron, a gyülölséget sárkányon . . . az angyalok által vezetett erényeket ellenben a következő állatok jelképezik: az ártatlanságot a galamb, a türelmet a papagály, az önmegtagadást egy tüzben égő bárány, az odaadó szeretetet pedig egy kölykeire vigyázó oroszlán. A jelképes állatokhoz füzött jelentőségek nem minden nemzetnél ugyanazok. Az egyptomiak például a disznót a pusztulás jelképének tekintették; mi ellenben szerencsét hozó állatnak tartjuk; a régiek a bagolyt szerencsétlenséget árasztó madárnak tartották, mi pedig a tudomány jelképének tekintjük . . . ámde mindazonáltal van sok olyan állat, amely mindenütt ugyanazt jelenti, mint például: kutya a hűséget, macska a hizelkedést, hangya a szorgalmat, méh a takarékosságot, tücsök a semmittevést, denevér az éjszakát, lepke a csapongást, gyik a vidámságot, egér a fürgeséget, hal az élénkséget, bárány a türelmet, kecske a büszkeséget, őz a szelidséget, ló a makacsságot, sólyom a müveltséget, galamb a szeretetet, páva a szépséget, daru a megelégedést, bagoly a bölcseséget, papagály a türelmet, kotlós tyuk a türelmetlenséget, kakas az éberséget, lud a szerencsétlenséget, liba a tapasztalatlanságot.

Vegyesek.

— **Ami az idegeket csillapitja.** Hercz Bernát úr Turapatakról (Liptó Tepla) levélben jelenti nekünk idegbetegségének gyógyulását, mely hosszu szenvedések után következett be.

— Nagyon boldog vagyok, irja, hogy a Dr. Williams-féle Pink-pilulák, melyek dicséretéről gyakran hallottam, idegbetegség ellen kitünő szernek bizonyultak. Fogadja hálás köszönetemet.

Az idegek tulfeszültsége nagyon gyakori fájdalmat, s gyakran komoly zavarokat okoz. Az idegrendszer a test különböző szerveivel benső összeköttetésben van, arra a mozgást átviszi és ott az érzés jelenségét okozza. Ezért, ha az idegközpont beteg azt mondhatjuk, hogy az egész szervezet beteg. Azok kik ily bajban szenvednek, mozdulataiknál kellemetlen érzést sőt fájdalmat éreznek. E betegek legtöbbjét migrén bántja, látásuk, hallásuk zavart, gyakori szivdobogásuk van és a vérkeringés rendetlen. Ha alszanak, lidércnyomás zavarja őket, étvágyuk eltünik, erejük csökken s komoly rendetlenségek állhatnak be. Az idegek gyöngülése, a vér szegénysége, ezek e baj eredményei: hatni az idegekre, helyreállitani a vért, ez az orvosság. A leghatásosabb és a leghiresebb orvosok által legjobban ajánlott gyógyszer a világon a Pink-pilulák neve alatt jól ismert. Csudálatos eredményeket mutattak fel nemcsak idegbetegségeknél, hanem vérszegénységnél, sárgaságnál, gyomor- és bélbajnál, reumánál és általános gyöngeségnél.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertárában, Budapest, Király-utcza 12.

— **Hetet egy ütésre.** úgy volt irva a vitéz szabó testszoritóján mint bámulatos cselekvése és miért? Mert egy ütéssel hét nyalakodó legyet agyonütött. Ugy látszik hogy eme hős idejében is már ezen lélekvesztő nagy mennyiségben létezett. Most is bebizonyithatna egy olyan szabó a müvet.

A konyhában és pincében nagy bajt csinál ezen kis csikorgó rovar a házi asszonynak. A mostani meleg nyári időben alig lehet védeni az ételeket a legyektől.

Sőt gyakran megpróbál az ember ráütni, hogy ha egy ilyen husrontó a sonkán ül, de az mégsem használ; a légy megmenti magát és a harag annál nagyobb, hogy ha még egy darab edény is ez alkalommal eltörik.

Mindezen gondot és haragot megsporolja magának az okos háziasszony, hogyha egy kevés, „Zacherlint“, a mi minden füszerkereskedésben kapható, kiporoz; akkor nem tartozkodik egy légy sem az étszobában és az abban levő légy már egy pillanatban megvan ölve a „Zacherlin“ által. „Zacherlin“, kétségtelen a leghasználatosabb és legcélszerübb a konyha és étszoba részére és semmiféle vitéz szabó által meg nem pótolható.

Közgazdaság.

) **Régi lucernások megjavitása.** Lucernások újonnan való telepitése költségesebb dolog lévén, a már meglevő lucernások kiirtásához nem szivesen fog a gazda s halogatja az újonnan való telepitést mindaddig a mig csak lehetséges. E mellett azonban rendesen elmulasztja azt kellőleg ápolni, pedig ha ezt megcselekedné nemcsak a termés átlagot fokozhatná igen jelentékenyen, de annak termőképességét is 5—10 évvel meghosszabbithatná. Erdemes tehát e kérdéssel foglalkozni számitani, hogyan miként lehetséges a lucernások termőképességét fokozni, s tartósságát öregbiteni.

A lucernások ápolása egyrészt a gyomirtásra és a feltalaj legfelsőbb rétegének porhanyitására másrészt azok trágyázására szoritkozik. A gyomirtást és porhanyitást az őszi és tavaszi boronálás végzi, mikor is keresztben, hosszában nehezebb boronával végig járatjuk a lucernást. Főleg a régi ritkuló lucernásoknál kell a boronálást erélyesen végezni. Ha azután a borona itt-ott egy-egy lucerna növényt ki is tép, az nem baj, mert annál inkább, illetve nagyobb mennyiségben tépi ki a sekélyen gyökerező gyomnövényt. De meg a jól megboronált talaj megnyilik a levegő előtt az át és átjárja a talajt, mire az egész lucernás bujább fejlődésnek indul. Tavaszszal egész korán kell végezni a boronálást, mikor a növény rügyei még nem hajtottak ki, mert a rügyezésnek indult lucernásban a boronálás már sok kárt tesz. Epen ezen okból juhhal se legeltessük a lucernást csak mielőtt feltörni akarjuk, de ilyenkor is nagy vigyázattal járjunk el, mert tudvalevőleg könnyen felfuvodást okozhat.

Ha régi kiveszőben levő lucernásunkat valamely okból még 1—2 évig használni akarjuk, ugy járassuk meg azt jól boronával vagy skamiffkátorral és vessünk bele magyar holdanként 30—40 kg. olasz perjét, mely azután még kielégitő terméstfog adni.

Nagyon hasznos és célszerü dolog továbbá a lucernásoknak minden évben egy kevés fejtrágyát adni, a mely állhat márgából, fahamuból, gipszből, gyomnagtól ment kompositból és szuperfoszfát-gipszből, mely utóbbi kétségen kivül a leghatásosabb javitó szer, a melynek alkalmazására különösen, ha kiszórás után egy kevés eső következik a lucerna ropant buja fejlődésnek indul. Istálló trágyát vagy emberi ürüléket ne alkalmazzunk, mert ezek csak a fünek fejlődését mozditanák elő. Régibb lucernások kaszálásánál magasabb tarlót kell hagyni, hogy a kasza a növény szivét meg ne sértse.

) **Lépfene-fertőzés.** A szarvasmarhák a lépfenét leggyakrabban fertőző takarmány utján kapják s azért a baj kikerülése céljából legelső sorban kivánatos azon takarmányt, melynek etetése közben a baj fellépett, tovább nem etetni. A tapasztalat azt is bizonyitja, hogy legtöbbnyire az árteres vagy zsombékos helyről származott takarmányok idéznek elő az állatoknál különböző betegségeket; ez okból tanácsos az ily területeknek javitása; lecsapolás, szárítás s különböző trágyaszerek alkalmazásával, a melyek a takarmány termő terület flóráját egészen átváltoztatják. Ott hol eddig ugynevezett savanyu füvek domináltak, fellépnek a legjobb minőségü pázsit félék s pillangós virágú növények, a melyek etetése sok bajtól védheti meg a gazdát. Ha már egyszer sikerült jó növényzetet előállitani, arra kell törekedni, hogy az fenn is tartassék. A takarmány földeknek évenkénti boronálása s három évenkénti komposztozása avagy műtrágyázása sokat segit a növényzet diszléséu.

) **A repának magoa való termelése**, egyike a legjövedelmezőbb gazdálkodási ágaknak. Sok gazda panaszkodik ugyanis, hogy takarmányrépa vetése rosszúl kel ki s mindegyik gazda ugyanekkor a vetőmagot hibáztatja. Legjobb tehát, ha a gazda maga termeli a szükséges vetőmagot, a mi sok fáradtságba nem kerül. Őszszel ki kell válogatni a répa szedése alkalmával a fajtahü, egészséges sérületlen gyököket s ezeknek leveleit — a szivlevelek kivételével — kézzel gyengén lecsavarják. Az ily módon megtisztitott répaegyedek télire egyszerü kupacba rakatnak, s tavaszszal midőn az idő megengedi, április elején a még őszszel jó mélyen megszántott, istálló és műtrágyával megtrágyázott földben 70—80 cm. sor illetve növénytávolságra készitett lyukakba ültettetnek ki. Ha az elültetett répa már fakadni kezd, a gyomirtás céljából a földet megkapáltatjuk s midőn a szárak annyira kifejlődtek, hogy a szél azokban kárt tehetne, azokat felkarózzuk. A karózáskor leszedjük úgy a fattyúhajtásokat, mint a gyengébb hajtásokat és egy répán 4—5 erős szálat hagyunk meg. A mag szedése szeptember hó folyamán történik. Terméshozam holdanként 3—6 métermázsa.

) **Gyorsan felmelegedő homoktalajok javitasára** igen célszerü eljárás a kékcsillagfürtnek zöldtrágyázás céljából való vetését — a melyet az elvirágzás után kell leszántani, vagyis akkor, midőn hüvelyei már fejlődni kezdenek. Tökéletes leszántása úgy eszközölhető, ha az eke taligájára s az eke gerendelyére egy lauczot alkalmazunk, oly célból, hogy ez a szántóvas előtt a csillagfürtöt leszoritsa. Jobb eredmény elérhetését a foszfordús trágyákkal való együtes alkalmazás biztositja.

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*	d. e.	d. u.	este **
Kőszeg ind.	4⁵⁵	7⁵⁵	11⁵¹	5¹⁰	8.40
Lukácsháza (m. h.)	5⁰⁸	8⁰⁹	12⁰⁴	5²⁶	
Német-Gencs (m. h.)	5²⁴	8²⁵	12²⁰	5⁴⁰	
Szombathely érk.	5³⁹	8⁴⁰	12³⁴	5⁵⁵	9.25
Szombathely ind.	6⁴⁵	11⁰⁰	3¹⁵	7⁰⁵	10.10
Német-Gencs (m. h.)	7⁰¹	11¹⁵	3³¹	7²¹	
Lukácsháza (m. h.)	7¹⁸	11³¹	3⁴⁸	7³⁸	
Kőszeg érk.	7³¹	11⁴³	4⁰¹	7⁵¹	10.55

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

**) Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

Szombathelyről indul:

		éjjel	reggel	d. u.	d. u.	este	
Bécs felé:	ind.	4.—	5.52	9.04	2.19	4.40	6.10
	érk.	8.54	9.15	1.40	5.35	9.35	11.50
Kanizsára:	ind.	d. e. 11.07	d. u.	2.14	este	7.04	éjjel 12.51
	érk.	1.35		4.08		10.05	3.42
Budapestre:	ind.	reggel 9.08	d. u.	12.40	éjjel	11.—	éjjel 2.50
	érk.	2.05 gyv.	7.15	szv. 9.15		7.25	1.45
Grácba:	ind.	reggel 6.06	d. e.	11,10	d. u.	3.16	este 6.59
	érk.	10.30		3.36		7.35	9.59
Rumfelé:	ind.	d. e. 9.25	d. u.	3.25	este	7.20	
	érk.	10.32		4.32		8.27	
Pamanyba:	ind.	reggel 4.40	d. u.	12.20	d. u.		8.05
	érk.	11.30 (Csorna)		3.10 (Pornony)			8.83
Piskafőre:	ind.	reggel 6.14	d. u.	3,20	este	7.15	
	érk.	9.14		6.22		9.58	
Szekesfehérvárra:	ind.	reggel 2.50	d. u.	12.40			
	érk.	8.22		6.08			

1369/1900.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kőszegi m. kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Hofer János** német-gyiróti lakos végrehajtónak **Schaffer Mihály** alsó-szénégetői lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 korona tőkekövetelés járulékai iránti végrehajtási ügyében (a kőszegi kir. járásbiróság) területén levő alsó-szénégetői lakos fekvő 1. 2 alsó-szénégetői 92. számu tjkvben

a	—|— 303. hrszámu rétre	236 kor.
2. a	308 hrszámu rétre	58 „
3. a	181 „ szántóra	56 „
4. az	588 „ „	32 „
5. az	ugyanottani 259 számu tjkvben 122. hsz. 14. házsz. és 3. sorszám zsellérbirtoknak végrehajtást szenvedett illető felére.	540 „
6. az	ugyanottani 163. sztjkvben —|— 306. hsz, rétnek az 1881. 60. tcz. 156. § értelmében egész évre	78 „
7. az	ugyanottani 53. számu tjkvben —|— 187. hsz. rétnek ugyancsak egészére	84 „

zonára kikiáltási árban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1900. évi augusztus 13-ik napján dél előtt 10 órakor Alsó-Szénégető község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 23 kor. 50 fill., 5 kor. 80 fill., 5 kor. 60 fill., 3 kor. 20 fill., 54 kor., 7 kor. 80 fillér, 8 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1900. évi május hó 11-ik napján.

A kőszegi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Deutsch Ernő,
kir. albiró.

A járadékpapirok, valamint az állami- és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágositást nyújt a

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓÜZLET részvény-társaság Budapest.

mely ily államkötvényeket, valamint állami- és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi lefizetésre elad.

Képviselők,

kik ily értékpapirok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállitásával foglalkozni óhajtanak, magas jutalékban részesülnek.

Piaczi árak.

Buza	100 kilo . .	16.20	kor-tól	17.—	fill.
Rozs	„ „ . .	14.20	„	15.—	„
Arpa	„ „ . .	14.—	„	10.—	„
Kukoricza	„ „ . .	13.30	„	14.—	„
Zab	„ „ . .	12.60	„	13.—	„

Schneider-féle **Páfrány-tokocskák,** (Galandóczelhajtó.)

Millió embernek e szer visszaadta teljes **egészségét!**

Kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől,

a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perez alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta fereg nincs is jelen. — Az életkor megjelelendo. — **Törvényesen véduve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasitással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvéttel vagy 3.50 előre való beküldésével. A pantlikagiliszta tünetei a következők: Az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágyagyal, gyakori rosszullét vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorbev, gyakori felbüfögés, belgörcs, hengergetés, hullámszerü mozgások, szuró, szivó fájdalmak és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló fejfájás, a büskomorságra való hajlam, életunság és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható: Schneider József gyógyszerésznél, **Resiczán.** Fő-utcza 45. (Délmagyarország.)

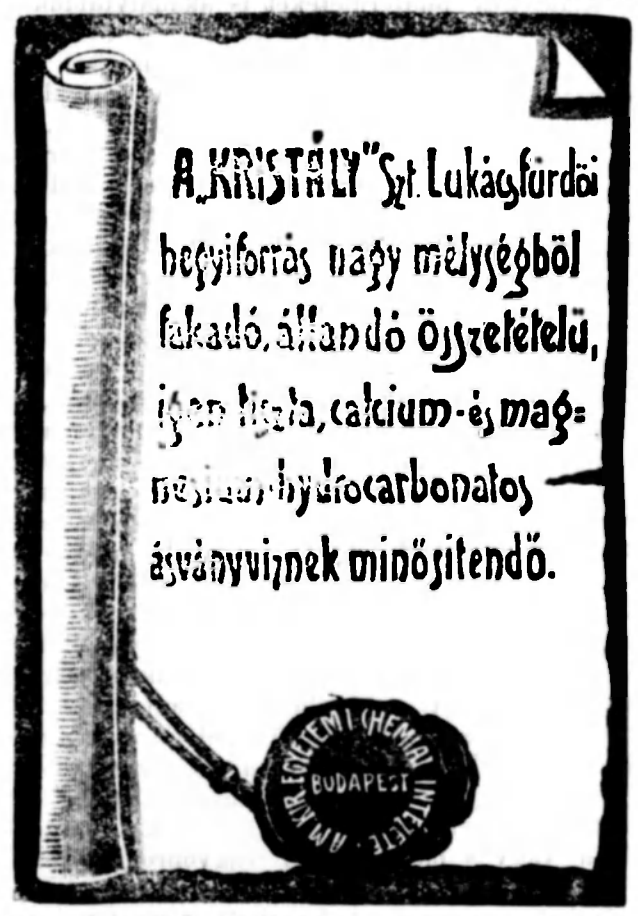

Kőszegen: **Jánosa Gyula** fűszer s csemege kereskedésében.

ÜZLET-ÁTVÉTEL.

Van szerencsém **Kőszeg** város és környéke m. t. közönségének becses tudomására adni, hogy a mai napon **vétel** útján átvettem a **városkör 93. sz.** alatt levő s 1808. év óta fennálló **Ecker Károly**-féle

vaskereskedést

s azt julius hó 15-én megnyitom.

Jó minőségü, nagy raktárt tartok a vasárúk minden szükségletéből, u. m. **gazdasági gépek, traversek, épületanyagok, sinek, sirkeresztek, kályhák, konyhaeszközök és mázosedények, takaréktüzhelyek és minden egyéb vasárúkból.**

Igyekezni fogok lelkiismeretes kiszolgálással és jutányos árakkal t. vevőim legteljesebb megelégedését kiérdemelni és kérem az elődöm iránt tanusitott bizalomban engem is részesiteni. Eme kellemes reményben vagyok.

Kőszeg, 1900. julius 12-én,

mély tisztelettel

Gruber Sándor,
vaskereskedő.

Nyomattot Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.